

Manus Fagermoen

00:00:00

Jan Fagermoen velkommen her til Høgskolen i Oslo, til studio hvor du skal fortelle oss litt om dine erfaringer med sammenslåingen.

00:00:08

fra mange høgskoler til en stor midt i Oslo. Du har jo vært rektor på Statens sykepleierhøyskole når den var på Rikshospitalet? Og det var vel det første startpunktet for din kontakt med denne prosessen med sammenslåing.

00:00:25

Fortell hva som skjedde?

00:00:27

Jeg ble jo tilsatt som rektor på Statens sykepleierhøyskole og den gangen så var rektor observatør i de regionale høgskolestyret.

00:00:37

Så vi var.

00:00:38

Der med talerett, men ikke med stemmerett.

00:00:41

Det var et politisk sammensatt styre, og det var Hjalmar Assheim som var formann i styret den gangen i 83, og han holdt jo på i en god del år framover.

00:00:53

Det var 4 sykepleier skoler i området som var.

00:00:59

I samme posisjon. Det var aker sykepleierhøyskolene. Det var Ullevål, sykepleierhøyskole og det var Lørenskog eller i Akershus. Egentlig var det Røde Kors, men så ble den fylkeskommunal.

00:01:14

Og hadde da.

00:01:17

Sykehuset i Akershus som praksis området og skolen nå på Lørenskog, ja.

00:01:23

Kan vi ta det litt fra starten fordi det at 4 sånne høyskoler skal begynne å innlede et samarbeid? Det er aner man jo at det kan være både interesse kamper, det kan være kulturforskjeller og status.

00:01:38

Konflikter av ulike slag var skjedde noe av dette i den prosessen i starten som du.

00:01:44

La merke til.

00:01:46

I starten så var vi veldig usikre på hva fremtiden kom til å bringe, og som du nettopp nevnte, så var det jo ulike kulturer.

00:01:56

Ullevål en meget gammel, en av de eldste sykepleierutdanningene i Norge med lange tradisjoner. Og så var det aker som var noe yngre. Menn som var mye i slekt å samarbeide en god del med Ullevål, og så var det Statens sykepleierhøyskole som var den yngste startet i 1962 og hadde Rikshospitalet som praksis området.

00:02:24

Vi var vel sånn litt usikre på framtiden, men vi hadde jo møttes i forbindelse med samarbeidet om studiet på.

00:02:35

Han utvikling og sånne ting, så de 4 rektorene blir blant lærer kollegene, ofte kalt for firerbanden.

00:02:44

Og vi jobbet da med å finne felles løsninger på utvikling og sykepleiefag og skolene, så det var en positiv samarbeidspart.

00:02:51

Men dere 4 hvis?

00:02:53

Ja men dere 4 visste at etter fireognitti skulle bare være en.

00:03:00

Ikke II 84 da visste vi at det var noe på gang og det regionale høgskolestyret ga oss ganske tidlig signaler på at her går det mot en utvikling av å etablere høyskole.

00:03:02

Nei ikke så tidlig? Nei.

00:03:17

Men litt annen sammenhengende status enn det regionale høgskolestyret. For da var vi 20 ulike høyskoler i Oslo området som var knyttet til regionale høgskolestyret.

00:03:29

Men vi 4 skolene hadde egentlig en positiv innstilling til å gå sammen med, så at det var en del fordeler vi kunne oppnå.

00:03:38

Hva da?

00:03:38

Vi kunne få forene ressurser til å drive forskning på en litt mer akseptabelt nivå ved at vi ble større og flere, og fikk litt større ressurser å rutte med både økonomisk og personellmessig.

00:03:54

Så vi departementet la opp en type sånn halvårig utdannings enhet for leder av høyskoler i eller på hele landet.

00:04:05

Jeg og alle vi ble med der, og vi kom da i gruppe samarbeidet en del om blant annet å utvikle forskning.

00:04:17

Å få til stipendiater vi hadde ingen med doktorgrader innenfor noen av de 4 høyskolene på det tidspunktet i tidlig 80 år.

00:04:26

Men på slutten av 80 åra så lager vi fram et forslag til å opprette 4 stipendiater.

00:04:34

En knyttet til hver av høyskolene.

00:04:38

Og så søkte vi departementet om det, og da hadde nok tiden modnet en del for faglig utvikling og en så på ja hadde jo vært en god del i utlandet, blant annet arrangert gjennom roa ervik og.

00:04:53

Og når marie.

00:04:55

Hans ja.

00:04:57

Ja, hva tenker på dette samarbeidet internt med høyskolestyret? Du sier foreløpig at dette har dette var god drahjelp. Egentlig får denne prosessen den på sinde den sammenslåingen som stadig flere antagelig så ville komme.

00:05:14

De stimulerte til den helt tydelig de ønsket at vi skulle samarbeide og se fordelene av å gå sammen og, og det var en del motstand internt. De lærer flokker og sånn man var fornøyd med sin egen posisjon, men.

00:05:30

Som ledere, så så vi absolutt fordeler ved å bli større og få litt større slagkraft.

00:05:37

Disse 4 skolene var jo solid forankret i hver sine store sykehus, og det å tenke seg at disse skulle rives løs fra et praksis miljø hvor lærerne gikk inn og ut sammen med annet behandlende personal.

00:05:51

Og skulle stables sammen II noen husene på Bislett, helt isolert fra helsefagene. Det må jo ha bidra til at noen rynker på.

00:06:01

Nesa i hvert fall.

00:06:02

Og absolutte var ikke så helt få som rynket på nesa og synes at dette her hadde et lite for seg og så det var en del intern motstand.

00:06:11

Men blant oss som var ledere, så sov vi fordelene ved at vi kunne samarbeide om å utvikle spesialiteter. Vi fikk et større praksisfelt totalt sett å samarbeide om å.

00:06:27

Vi var jo enige om, at vi kunne fortsette i det sporet vi hadde, men utviklet de gradvis i et faglig samarbeid, så det var en positiv holdning, og vi 4 fikk jo hjalmar seims minnepenn.

00:06:35

Og der klarer vi det?

00:06:43

Vis for godt samarbeide og og.

00:06:46

For å utvikle dette til en enhet?

00:06:49

Så landet noen av dere til å begynne med her på Bislett i var de 92. Det var til høyskolesenteret startet vel i toognitti og de 2 åra fram til den store sammenslåingen var ikke. Det var vel et par av dere som var med fra starten, var det ikke det?

00:07:06

Det det det alle sykepleierhøgskolene ble holdt sine lokaler. Vi flyttet ikke. Vi fortsatte i hver våre enheter.

00:07:11

Vi var på for de.

00:07:12

Fortsatte å være på høyskolene. Ja.

00:07:17

Ja, men så de andre helsefagene var de som havnet her på Bislett. Sånn var det. Ja ja nettopp.

00:07:21

Det var de som var ja, fysioterapi og ergoterapi, og de havnet her.

00:07:26

Sånn i ettertid når du ser på det, at det nå er sykepleierutdanningene her nede på i området, og at de trakk de sendes som praktikanter der ute på sykehusene og har jo beholdt praksisdelen av fagene sine, er det tilfredsstillende, synes du?

00:07:42

Det går nok an å stille en del spørsmålstegn ved om man har greid å bevare sterke nok relasjoner mellom praksis og teori.

00:07:54

Det er for sykepleierfaget alltid et problem. Man kan ikke drive sykepleier uten å praktisere, og kvaliteten på praksis er jo veldig avgjørende for kvaliteten på hele utdanning og på sykepleiefagets fra.

00:08:08

God tid så det.

00:08:10

Det vi så var at å få bragt dette inn under saklig forskning og kvalitetssikring på høyt nivå var viktig for oss, og som vi så som at høgskolesystemet ville gi oss større muligheter for dette enn det vi hadde enkeltvis.

00:08:29

Og jan fagermoen du vet jo veldig godt hva du snakker om, for du har både 5 årig sykepleierutdanning som inneholder det største delen av det som i dag kalles sosialarbeiderutdanningen bort fra diakonhjemmet.

00:08:40

Og du har også jobbet med å utdanne lærere i sykepleierfaget i Tromsø er det.

00:08:44

Ikke det det.

00:08:45

Jo jo.

00:08:46

Og ja og høy sykepleierhøgskolen har du så du har på en måte.

00:08:50

Det den bredden både i utdanning og praksis som som skulle være midt i blinken av en mann som skulle lede utdanningsforløpet for disse utdanningene her i Oslo har du? Har du opplevd at du savnet noe drahjelp fra egne eller andre profesjoner i din kamp og innsats for å forbedre denne utdanninga.

00:09:16

Nei et av. Jeg har ikke egentlig savnet noe, men jeg har sett muligheter som vi ikke greide å få til.

00:09:24

Og hva var det?

00:09:25

Spesial utdanningene i sykepleie i Norge var helsesøsterutdanning, spesialutdanning i psykiatri var jordmorutdanning, og de hadde sine. De var ikke knyttet til grunnutdanningen i sykepleie, men holdt til ute på bygdø.

00:09:43

Og jeg så jo betydningen av at dette ble koblet inn i den samme utdanningsnetten som bygde på hverandre i et system.

00:09:55

Og der var det nok.

00:09:58

Jeg drøftet dette både med de som drev videreutdanning på Rikshospitalet, for der har man operasjon og annens side utdanninger og jeg drøftet det med de på bygdø som nokså betydningen av at framtiden kanskje gikk i denne retningen.

00:10:14

Men det var ikke så enkelt å tenke seg å få til det.

00:10:20

Du har jo en ganske komplett oversikt over disse disse delene av forskjellige utdanninger som da nå er blitt en stadig større helhet. Hvordan ser du linjene framover nå for sykepleiefaget?

00:10:30

Som sådan.

00:10:33

Jeg tror at det er i nye faser nå samordnings reformen der.

00:10:41

Pasientomsorg ning sorgen flyttes fra sykehusene over i hjemmene og kommunehelsetjenesten.

00:10:49

Den krever kvalifikasjoner, og.

00:10:53

Kompetanse som kanskje ikke er godt nok utbygd og utviklet enda.

00:10:58

Hvor det ligger store utfordringer i den framtidige faglige utviklingen.

00:11:05

Hvilke deler av faget er det du trenger tro trenger mest påfyll for å håndtere den nye virkeligheten i helse Norge.

00:11:12

Jeg tror at forståelsen av hva som kan gjøres på sykehjem og hva som kan gjøres ved hjemmetjenester der er et stort utviklingspotensial.

00:11:23

Jeg tror, at der vil kommunesammenslåingen.

00:11:26

Kanskje legge til rette for at man der også får større og bedre faglige enheter som kan ha høyere kompetanse og gi yte bedre service med at de er større enheter. Hvis man er for små, så så har det lett for å smuldre opp og bli tilfeldig.

00:11:46

Jeg har en mor som er 95 år og bor hjemme i Eidsvoll i et hus, og hun har hjemmesykepleien på besøk hver dag 2 ganger om Dagen og hun det er sjelden hun ser 2 av de samme hver dag. Hun er veldig fornøyd med servicen, men det er så mange forskjellige som kommer og går. Er det en god ide at det skal?

00:12:03

Være sånn, tenker du?

00:12:04

Nei, jeg er reagert.

00:12:07

På den formen for organisering, så jeg tror det er mye å lære enda.

00:12:11

Jeg tror at å knytte nærhet til pasienten og at færrest mulig egentlig noe veksling, må det være for noen må ha fritid og noen kan bli syke og og sånne ting.

00:12:23

Men, men det å etablere nærhet og total omsorg med kompetanse, så ikke bare det skifter rundt på ulike tilfeldige personer. Det tror jeg er et viktig.

00:12:36

Vi moment å ta med seg i den videre.

00:12:38

Utvikling du har også brukt en god del tid på utenlands operasjoner internasjonalt samarbeid, og du har jo også vært i gaza på var det?

00:12:49

Det er vel vel feltsykehus du har vært leder for menn, men også samspillet med dine fag kolleger i utlandet. Det har det sikkert også vært et område du har brukt tid på.

00:13:02

Veldig spennende, og jeg var veldig glad den Dagen at departementet spurte hva jeg kunne tenke meg å fortsette med når jeg sluttet som rektor.

00:13:10

Og da sa jeg at internasjonalt samarbeid er jeg.

00:13:13

Veldig opptatt av.

00:13:14

Og jeg hadde da holdt på med lot via fra 1989.

00:13:20

Så de har da allerede 5 års samarbeid før det ble Høgskolen i Oslo.

00:13:26

Og det å komme inn i et tidligere kommunistland.

00:13:31

Og se hvordan sykepleierutdanningen var der, og hvilke ønsker de hadde om å få utviklet sin sykepleierutdanning.

00:13:40

Da lærte jeg mye om kommunist systemet og hvordan de hadde utviklet sykepleierfaget der borte og hva de savnet og manglet.

00:13:48

Og vi fikk et veldig spennende og godt samarbeid med dem.

00:13:51

Dem du karakterisere den innsatsen som litt sånn u hjelp. Eller var det noe helt annen kultur bare?

00:13:57

Det var en helt annen kultur.

00:14:01

Kort fortalt så så var utdanningen slik at 2 år av det som ville tilsvart videregående skole her var en type hva vi ville kalle nærmest hjelpepleier, utdanning eller medisinske assistenter. Så kunne de fortsette i 3 år til å få noe som de mente de kalte sykepleierutdanning.

00:14:23

Og så kunne vi holde på 3 år til oppå der så var doktoren.

00:14:28

Så det var et system som bygde på hverandre. Den veien jeg kom til denne sykepleierskolen i riga, som vi skulle samarbeide med på lærerværelset der, så var det toogtredve leger, og det var 4 av det vi ville kalle sykepleiere.

00:14:43

Slik at den medisinske omsorgen var veldig godt utbygd, mens sykepleiefaglig synes si det var store mangler på og det så de selv.

00:14:54

De ønsket seg jo inn i nato de ønsket seg.

00:14:58

Inn i eu.

00:14:59

De ville, at vi skulle gi dem?

00:15:02

Sykepleierutdanning opplæring slik at de kunne bli godtatt IU som sykepleier, utdanning godkjent i Brussel.

00:15:11

Og det var i grunnen det store oppdraget vi fikk etter 2, 3 års programmer i samarbeid med Statens sykepleierhøyskole og skolen i riga.

00:15:22

Er det oppdraget løst?

00:15:24

Ja det vil jeg si. Det har kommet seg veldig flott i gang og gjorde en kjempeinnsats.

00:15:31

Fortsetter du stadig med dette internasjonale arbeidet nå, eller er det slutt nå?

00:15:35

Nå på det private plan, så gjør jeg det. Jeg var seinest i riga i sommer og opplevde da.

00:15:42

Fantastisk synes jeg og ser hvordan et land som har vært undertrykket i så mange år opplever friheten i minte meg om tida etter 45 her i landet.

00:15:51

Når de hadde sin kultur, ikke med korsang og konserter i riga, så.

00:16:01

Så gikk de i tog på søndagen.

00:16:05

De begynte i kvart over tid, og det gikk til klokka 03.00 sammenhengende 40.000 latviere.

00:16:11

Gikk i tog.

00:16:13

I bunader og nasjonaldrakter det er veldig tett av der borte til å være lille stasjonsplass har sin bunad.

00:16:24

Så det var et eventyr å oppleve det og likedan friluft seende med kor til 15.000 og fil og harmonisk orkester.

00:16:33

Og even tydelig musikalske utforminger, mariss jansons er jo.

00:16:37

Fra latvia blant høres ut som du har hatt mulighet til å forfølge både ditt fag og kulturen inn i pensjonstilværelsen.

00:16:44

Ja absolutt at glede av det blitt invitert tilbake og har stadig kontakt både med familier der borte og de er i Norge på besøk, og det har vært et begivenhetsrikt og utbytterikt samar.

00:17:00

Takk for at du kom hit og delte erfaringene dine med oss, jan fagmann.

00:17:04

Like måte - takk det var bare hyggelig.